

NARODNA STRAŽA

UREDNIŠTVO I UPRAVA: „NARODNA STRAŽA“
ŠIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. — NE-
BILJEGOVANA SE PISMA NE PRIMAJU.

IZLAZI SVAKE SUBOTE
POJEDINI BROJ Din. 1'50

PRETPLATA „NARODNE STRAŽE“ IZNOSI GO
DIŠNJE Din. 60. — ZA INOZEMSTVO Din. 120.
OGLASI PO CIJENIKU.

Br. 3.

Šibenik, 31. siječnja 1925.

God. V.

Kandidatska lista

Hrvatske Pučke Stranke

za izbor narodnih poslanika na dan 8. veljače 1925.
za izborni okrug Šibenik i Oblast Zadarskog Suda.

Nosilac liste:

Stjepan Barić

novinar, Predsjednik Hrvatske Pučke Stranke u Zagrebu.

Sreski kandidati:

Za izborne srezove Benkovac i Knin:

kandidat: Marko Vunić, nastavnik učiteljske škole u Križevcima;
zamjenik: Luka Vujić p. Jerka, trgovac u Benkovcu.

Za izborne srezove Biograd i Pag:

kandidat: Ivo Juras, profesor u Splitu;
zamjenik: Ive Karavanić p. Ante, težak u Pagu.

Za izborne srezove Drniš i Šibenik:

kandidat: Vladimir Kulić, obrtnik u Šibeniku;
zamjenik: Niko Kosor p. Ive, posjednik u Tribounju-Drniš.

Za koga da glasujemo?

Izbor je obilan. U našem izbornom okrugu ima ništa manje nego sedam žara!

Hrvatsko se ime nije nikad toliko isticalo kao ovoga puta. Do nazad vremena sama Hrvatska Pučka Stranka u ovom se okrugu borila za hrvatstvo i sveder ga isticala. Radićeva stranka, koja je kasnije došla, svojim ulaskom u sovjetsku rusku seljačku internacionalu prestala je biti čisto hrvatskom strankom. Danas i sve druge stranke hoće, kažu, dapače kunu se, da su hrvatske, i ako su neke od njih prije od toga imena silno zazirale. Koje je čudo proizvelo ovaj „preokret“? Nije zaista nastup bolje uvidavnosti i osjećaja za naše drago narodno ime. Poznamo ih dobro! Ovo je čudo proizvela glasina, da vlada kani isključiti izbornu žaru Radićeve stranke tako, da Radićevci ne bi mogli da u nju bace svoje kuglice. Zato je nastala prava, nedostojna špekulacija, neka anticipatna jagma za Radićevim kuglicama. Tako su najednom zemljoradnici postali „braća Hrvati težaci“. Davidovičevci kažu, da su vazda bili pravi Hrvati, pak i onda, kad su nam dali centralistički Ustav i pomogli držati batinu. Drinkovići je najveći Hrvat i onaj, koji svoj narod spašava od Obznane, koju je on potpisao. Radnici-socijalisti nijesu drugo nego internacionalni Hrvati. I agitato-

ri lete gore dolje u skupocjenim automobila i kočijama, da uvjere narod o njihovoj ljubavi za hrvatstvo. No uzalud!

Hrvatska Pučka Stranka, svijesna svoje prošlosti, svog programa i rada, drži se daleko od svake bučne, reklamske, demagoške agitacije. Naš rad, naše hrvatstvo, naši kršćanski ideali stoje kao otvorena knjiga pred narodom, pak neka 8. veljače slobodno odluči!

Mi smo uvjereni, da Radićeva žara ne može ni ne će biti uklonjena sa birališta: jedno, jer bi to bilo proti zakonu i očito nasilje, a drugo, jer bi nastupile takve poteškoće više tehničke naravi, nastala bi zbrka u pogledu pojedinih žara, te bi bilo onemogućeno, da se birači snadu. Osim toga odurna nam je špekulacija sa slučajem ukлонjenja Radićeve žare. Mi želimo, da naši pristaše svijesno glasuju za Hrvatsku Pučku Stranku, kao za jedinu čistu hrvatsku i kršćansku stranku. Ovakvo glasovanje bi nas obradovalo. Ovakvim glasovanjem bismo se mogli ponositi.

Tko je Hrvat-katolik, neka čakle baci svoju kuglicu u onu žaru, za kojoj će vidjeti hrvatsku trobojnicu! To je žara Hrvatske Pučke Stranke.

Ne prodavajte svojih duša!

Radikali, pribičevčevci i drinkovičevci služe se u ovoj izbornoj borbi ne samo nasiljem i zastrašivanjem, nego i kupovanjem pristaša. Misle, gdje ne će pomoći kandžija, tu ćemo upotrijebiti zob. Njihovi plaćeni agenti zaredali su našim selima, da prave pazar i kupuju izbornike. Negdje odmah plaćaju, a negdje samo obećavaju.

Sada bi sve dali za tu malu izbornu kuglicu, samo da je baciš u njihovu žaru. Nekome nude pušku, nekome ogrjev i gradu, jednima obećavaju povoljno rješenje agrara, drugina kakvu službu ili namještenje, trećima kakvu dozvolu ili obrtni list i tako redom dalje. Prodane, podmitljive duše računaju, da će se i naš narod htjeti prodati i podmititi.

Hrvati, prezrite i odbijte ove sramotne trgovce i kupce! Zar da vi budete gladne duše, koje se prodaju?! Zar da viza Judin novac padate svoju domovinu Hrvatsku, svoj hrvatski narod?! Znažite, da vas hoće da kupe ne za svoj, nego za vaš novac! Kroz ovo šest godina derali su s vas kožu i gullii vas na svakojaki način. S vašim novcem napunili su svoje kese i džepove, pak sada tim istim novcem hoće da vas kupe. Zar ćete im se prodati za kakvu tricicu i pusto obećanje i tako omogućiti ovim korupcionarima i nasilnicima, da vam opet za daljnje četiri godine sjednu na grbaču?! Znažite dobro, da će se oni, dođu li opet do vlasti, brzo namiriti za sve ove troškove, koje sada imaju kupujući za se glasove! Sve ćete to vi opet platiti svojim trudom i mukom. Oni će se već na vaš račun

namiriti. Svaki naš čovjek, koji se prodade, neka zna, da počinja gadno, izdajničko djelo na sebi i na svom narodu i da kao izdajnik i prodana duša zaslužuje najveći prezir i osudu svih poštenih ljudi.

Mi poručujemo našem hrvatskom narodu ono, što su Slovenci u zadnjim izborima poručili svojim ljudima. I tamo su radikali zadnjih izbora htjeli, da raznim podmićivanjima privedu ljude k sebi. No tada su poručili vode slovenskoga naroda svojim ljudima: „Nemojte odbiti ništa, što vam radikali budu davali! Primite sve! A na izborima pokažite svi do jednoga korupcionistima i kupcima gladnih duša, da Slovenija nije nikad bila dobar teren za korupciju.“

I mi poručujemo našem hrvatskom narodu: „Primajte sve, što vam radikali, pribičevčevci i drinkovičevci daju! A na izborima svi pokažite, da prezirete njihovu korupciju! Idite svi na izbore, ali glasujte samo za hrvatske stranke, svoje kuglice spustite samo u hrvatske žare! Ne dajte se kupiti mitom PP režima! Pokažite, da su Hrvati pošten narod, koji se ne daje korumpirati! Ne ustežite se od izbora i ne glasujte za vaše izrabljivače i ugnjetavače!“

I oni, koji 8. veljače budu ostali kod kuće, kao i oni, koji toga dana bace svoju kuglicu u žaru t. zv. Nacionalnog Bloka ili onu Drinkovičevu, čine izdajstvo nad sobom i nad hrvatskim narodom. Zato 8. veljače svi na izbore! Hrvati treba da glasuju samo za hrvatsku stranku!

Izborni sastanak HPS u Šibeniku.

U četvrtak, 29. t. mj., održan je veliki izborni sastanak pristaša Hrvatske Pučke Stranke u Šibeniku u prostorijama „Hrvatske Čitaonice“. Na poziv je pristupilo preko 400 izbornika iz grada. Dvorana je bila dupkom puna, tako da su mnogi morali ostati u hodniku i po stubama, a i otići, jer više nije bilo mjesta. Učesnici su s osobitim oduševljenjem pohrlili na sastanak.

U određeni sat, 6 1/2 sati uvečer, otvorio je sastanak, komu je i predsjedao, predsjednik mjesne organizacije HPS i kandidat za šibenski kotar g. Vladimir Kulić, koji je bratskim riječima pozdravio sve prisutne i zahvalio im na tako zanosnom oduševljenju. Zatim je govorio o svrsi ovog sastanka te izložio program i ciljeve HPS i istakao važnost predstojećih izbora za budućnost našega naroda. Zatim je govorio o potrebama i o zapaženosti naših krajeva, koji poslije zadnjih izbora nijesu imali ni svojih

predstavnik ni zagovaratelja. Sada pred izborima dolaze ljudi k nama, obećavaju brda i doline, zanimaju se za naše potrebe, kao da i dosad tih potreba nije bilo ili kao da dosad nijesu za nje znali. Hrv. Pučka Stranka nije nikada izlazila pred narod sa ispraznim obećanjima. Nijejni su ljudi radili i nastojali, da narodu pomognu, kao što mogu da rade samo ljudi, zadonjeni pravom ljubavi i izglednom nesebičnosti. Pa ni ovoga puta ne dolazimo pred narod himbenim laskanjem ni obećanjima. U radu naših ljudi u Narodnoj Skupštini bilo je i i uspjeha. Čula se njihova riječ svaki dan i nikad nijesu prestajali, da zagovaraju naše potrebe. Spominje u tom pogledu osobito rad bivšeg zastupnika dra Dulibića, njegovu brigu, da se ukloni trošarina na vino i da se ovom našem glavnom proizvodu otvore putevi trgovine. Jednom riječi nije bilo važnijeg pitanja, sa kojim se nije bavio. Od zadnjih iz-

bora naprotiv nije bilo glasa čuti za nas. Nikoga nijesmo imali. Štetu od toga je narod nazalost teško osjetio, pa nema dvojbe, da će u ovim izborima popraviti pogriješku 1923.

Govornik se dalje osvrće na razne stranke, koje su sve u vrludanju izgubile glavu. Za nje ne može da narod glasuje, ako hoće sebi dobra. Zemljoradnička stranka je sa svojom demagogijom nanijela narodu silne štete. Uslijed njezinih nesređenih političkih i socijalnih pojmova dogodilo se, da su njezini ljudi istodobno sklapani izborni kompromis sa radničkom partijom, pregovarali s drom Drinkovićem i sa Davidovićevim demokratima. Narod je sve to razumio i zato se odvrća od zemljoradnika, i ako se sad ističu kao Hrvati, što dosad nijesu činili. Za davidovićeve ne može Hrvat da glasuje! Čast Davidoviću kao poštom Srbinu, koji želi sporazum sa Hrvatima. No on je predstavnik stranke, koja je za više godina radila sa Pašićem i Pribičevićem te nosi također krivnju za današnje teško unutarnje stanje u državi. Hrvati moraju glasovati za Hrvate, koji će pak nastojati, da se dođe do toliko željenog sporazuma. Govori dalje o Radićevoj stranci, koja je sa svojom zapečarskom politikom i pristupom u rusku seljačku internacionalu hrvatskom narodu nanijela velike štete. Najoštrije osuđuje Obznanu i prognozu Hrvata uopće, te ističe, kako su i brojni naši pristauše i u najzadnje doba mnogo trpjeli od tih progona. Zatim se bavi sa današnjim režimom, koji je hegemonistički, nepravedan i nasilan. Krivnja pada na radikale i pribičevice, ali priznajmo, da ima krivnje i u Radićevoj pasivnoj politici, koja nas je predala na milost i nemilost režima. Glede nastupa dra Drinkovića uvjeren je, da mu nitko ne će nasjesti. On dolazi k nama vazda pred izbore: 1923. kao Radićevac, danas kao Pašičevac. Nosi nam hrpe obećanja i mrvica, od kojih je prije tako zazirao, i prijeti. Svatko se pita: Gdje je on dosad bio? Što je kao ministar učinio za svoj narod? Narod je počeo da otvara oči i razumije, kako je samo Hrvatska Pučka Stranka ostala na svom starom temelju: hrvatskom i kršćanskom. Ona će ostati vazda vjerna tim načelima. Pod njenim okriljem narod će vazda naći pomoći okrepke i utjehe. Završuje

pozivajući prisutne, da porade i glasuju za pobjedu Hrvatske Pučke Stranke.

Govor g. Kulića bio je često predikand oduševljenim odobravanjem svih prisutnih.

Nato je uzeo riječ g. Dr Ante Duličić. On odmah na početku ističe, da će hrvatski narod dovesti do pobjede samo mudra i razborita politika. Hrv. Pučka Stranka je jedina, koja je ostala vjerna svom hrvatskom i kršćanskom programu. Išla je sved odlučno upravnim putem: ne skrećući nikad ni u desnu ni u lijevu skrajnost. U politici nije nikad činila nikakvih vratolomnih skokova. Vođe Hrv. Pučke Stranke svijesni su, da vode narod dobrim putem i k sigurnom uspjehu. To će narod, razočaran od političkih vrludanja, uvidjeti i sav će se opet da okupi oko Pučke Stranke. Razlaže neke tačke programa stranke uspoređujući ih sa radom drugih stranaka, koje su sve promijenile ili političku taktiku ili sam program. Osuđuje one stranke, koje samo narodu predočuju i upućuju ga na traženje jedino materijalnih, vazda imaginarnih, interesa i nedostizivih koristi. Time biva u narodu malo po malo zatumljen svaki smisao za ideale i domovine i vjere. To je opasno osobito po hrvatski narod. Pučka Stranka je danas jedina čisto nacionalna hrvatska stranka, koja nema nikakvih drugotnih ciljeva, već nastupa nesebično, otvoreno i iskreno. Ova je stranka stoga pozvana, da u nedalekoj budućnosti udari temelj bratskom sporazumu u našoj državi, po komu će hrvatski narod doći do jednakopravnosti i do pripadajućeg mu udjela u državnoj upravi. Svi se mi Hrvati nalazimo u ovoj državi i treba da poradimo, da nam u njoj bude što bolje, i da u njoj postignemo sva naša prava. To možemo i hoćemo postignuti mudrom i razboritom politikom.

Svi prisutni su zanosno pozdravili svog bivšeg zastupnika odobravajući njegovim navodima.

Predsjedatelj g. Kulić zahvalivši prisutnima na živom zanimanju, kojim su pratili tok govora, zaključio je sastanak, na što se učesnici klicanjem „Živio“ svojim prvcima, hrvatskom Šibeniku i Hrv. Pučkoj Stranci razdragani razidoše.

Izborni „uspjesi“ Nacionalnog Bloka.

Rab, 26. siječnja. Originalni način agitacije.

Pred par dana posjetio nas sreski kandidat radikalne stranke. Održao „sjajni“ pouzdani sastanak u dvorani radikalne općine (drugdje ne bi bio ni mogao!) sa par državnih službenika, koji svi niti nijesu njihovi pristauše. Nije znao, što će obećati, nego samu „državu“, kojom će dakako po miloj volji kormilariti Pašić-Pribičević! Najavljen je bila i javna skupština. No jer se izneveriše i ona dva seoska glavarata sa random, ova sreski kandidat, odakle i dođe, kao i sa Paga. No mjesto njega „živo“ agitira njegov zamjenik - šjor Jozo. Pametna glava! Svako jutro vidjeti ga je na raskršćima puteva. Pravi evanđelski čovjek! Zaustavlja seljake, tapka ih nježno po ramenima, nešto drukčije negoli u drogariji: Dakle, braćo, svi za radikale! Za mene bacite kuglicu! To je naš jedini spas! - Da, da, šjor Jozo, ne bojte se! - Idu seljaci u grad sa zaljubljujući očajnog Jozu. Smiju se vragoderiti! No on ih iščekiva i na povratku — baš od rana do podneva — i opet se milo preporuča. No

zaludu! Ne moš predobiti hrvatskog bodula za velebnog novog Srbina, koji je prvog prosinca 1924. čitao najsrpskiji govor na placi, koji je poznat kao vrstan trgovac, političar, milijuner, komu sad drugo ne preostaje negoli da se domogne Pašičeve milosti. - A tko će ovdje glasovati za radikale? Ono par rapske gospode, većinom talijanaša-jugoslavena, koji su u očajju, da ne izgube kmetskih žuljeva, pak ne bi mogli i dalje da bezbrižno i raskošno žive.

Radovi općine.

Da zaslijepe prostotu, gnijlom je poravnala puteva, a dužnici njezini „ispaštaju“ dug na privremenim potoci-ma, koji su bez stručnjačkog nadzora. Jadni novci! Kako se bacaju! Medu-tim ne zna se, na čiji račun g. komesar putuje na radikalne zborove, čak do Bjeline-Beograda, pa i do Kotora, a usput k Pašiću. Za prošle vlade poklonio se i g. Radiću u Zagrebu. Jozo Bakota mu je desno oko. To je dosta!

Pag, 28. siječnja.

Blamaža radikala. Radikalni kandidat za Pag Kluić,

pa i radikalni list „Država“ hvalili su se i hvale se, da je čitav Pag uz njih. No narod tako ne misli, a to se vidjelo i prošle nedjelje. Radikali su odredili javnu skupštinu za 2 sata p. p. Sav narod se šetao po trgu do časa, kad su morali otvoriti skupštinu. Tada se svi odalečiše, kao da su se dogovorili. Radikalni štab, ljut, što nema nikoga oko sebe, odalečio se i poslao po gradu redara trubljom, da javi, da će se zbor držati u čipkarskoj školi u 5 sati. Stavili i oglase. No badava! Nema nikoga! U 5 sati započeo zbor, ali nema više od 20 osoba, uračunamo li djecu i znatiželjne ženske. Poslali su onda redare po kućama i po krčmama zvati ljude, pa teškom mukom, sa djevojkanca i dječom, skupilo se oko 50 osoba. Govornik je tada promucio par riječi pa je štab od ljutine svršio zbor vičući: „Doli popovi“. Još sjajni uspjeh su radikali imali po južnim selima otoka Paga, gdje su mukom skupili po 5 osoba, da ih slušaju. Evala našem hrvatskom narodu!

Stražar s Jadrana.

Salj, 25. siječnja.

Potpuni fijasko raspopice Perkovića.

Naš glasoviti općinski upravitelj koji je uredio općinska posla, da je divota, i učinio sve protudržavne elemente manjim od makova zrna (kako to on posvuda ponosno širi i službeno saopštava!), nije nikako htio da bude najzadnji sluga PP režima i, dok drugi komesari sliču zasluge, samo on ostane prekrštenih ruku. Netom je bila proglašena Obznana, učinio je uz asistenciju žandara najstrože premetačinu po kućama svih svojih osobnih neprijatelja. Tražio je posvuda — „protudržavne spise“ i našao — „Seljačke Novine“ i knjige sv. Jerolima. Dakako da je pri tom postupao u rukavicama i po najnovijem galateu (uljudniku) balkanskog izdanja. Ne smeta ništa. Glavno je, da je pokazao, koliko moć ima i zadnji sluga PP režima i kako je Bog na nebu, a on općinski komesar na Salima.

Da pokaže svojim gospodarima, što je učinio, otišao je nakon silnih priprema pridignuti u Biograd sreskog kandidata raspopice kažu Perkovića.

21. t. mj. imala je da bude na otvorenom svečana i javna izborna skupština. No jer su se sramili, da ih sunce ne vidi, održaše je u jednoj maloj sobici. Prisustvovalo joj je 13 mješćana (nesretan broj!), 3 okolišna učitelja i sreski kandidat svega ukupno njih 17. Skupštinu je otvorio i završio raspop kažu. Sadržaj je njegovog smušenog govora ovo: Hrvati su uvijek služili drugima i zato imadu ropsku čud. (Aha! Sad razumijemo, zašto se i po našim selima može naći radikal!) Srbi su naprotiv bili uvijek državotvorni, pak su i sada takvi. Samo PP režim može usrećiti Hrvate. Oni su ljudi, kad to ne mogu da razumiju. Više je nego očividno, da će PP izvući većinu i to radikali 140, a Pribac 40. U Dalmaciji će N. B. izvući barem 14 mandata (che appetito!). Za slučaj, što je isključeno, da PP ne izvuče većinu, Pašić ima već u žepu kraljev dekret, da razjuri Skupštinu i provede nove izbore. Da se tome izbjegne, najpametnije je, da svatko već sada glasuje za listu N. B. — Na koncu usudio se komesar upitati: „A što, ako ni drugi izbori ne donesu većinu?“ „Onda će odlučiti mač“ — odgovori jezgrovito raspop kažu. Zatim svi složno na zapovijed upravitelja (za to su se učinile cio dan provel), zavikaše: [Doli Hrvati! Doli popovi! — i u najvećoj tišini se razi-

doše. Samo su odasvuda neke nevidljive sjene mijaukale poput divljih mačaka. Ranim jutrom nastavio je kandidat svoja putešestvija ljuti, što ti tvrdo glavi boduli ni za novac ne mare. Posvuda ga prati loša sreća, jer gosp. komesar, i ako se junački spotio, nije mogao u svim odlomcima zajedno da sakupi niti 13.

Saljani mu žele dobar put i da se povрати 29. t. mj., ali ne, da im tuče so na glavi, već da vidi, kako će oni dočekati svoga pravog kandidata prof. Ivu Jurasa, jer su svi saljani pristauše HPS. No o tome drugi put.

Mješćanin.

Preko, 25. siječnja.

Skupština PP i njihova blamaža.

Danas su kod nas Pepeovci održali javnu skupštinu. Predsjedao je dična perjanica učitelj Krsto Perović, tajnik Jugosokota, Jug. Matice i t. d. Ovak se umišlja, da je spasitelj Prečana, već boga se ne može ništa, a ne zna jadnik, kako je žalosno odigrao svoju ulogu i da nema niti jednog Prečanina, koji bi pristajao uz njega, o'vad je pokazao veliko-srbsku kabanicu. U početku pozdravlja „bratiju“ i naglasuje, da je izmišljotina i laž, da Nacionalni Blok hoće da kupuje duše. Podjeljuje riječ glavnom govorniku Iliji Zečeviću, koji je zato došao iz Biograda. Kao tjelesnu stražu doveo je sobom 30 orjunaša, da za svaki slučaj čuvaju red i mir. (Možda se bojava, da ne bude imao pred kim da ispuca svoj krasni govor!) U svome dosadnom govoru mlatio je prastaru slamu o postanku države, o velikoj slobodi, o radu protudržavnih elemenata i t. d. No sad je došao obračun, jer će N. B. dobiti od 180—200 mandata. Kad se on umorio, nastavio je raspopice kažu Perković (kojega je naš sakristan izbacio iz crkve, jer nije znao, da treba u crkvi skinuti kapu). Valjda ni sam ne zna, što je govorio. Počeo je dolaskom Hrvata, o robovanju Francima, Papi, Madarima, Njemcima i t. d. i čudio se, zašto Hrvati hoće danas da budu slobodni. Kad je glasoviti Ilija opazio, da se svijet ljuti razilazi, počme govoriti, kako mu je žao. što je dirao u vjeru i da je usporedio Papu s Ljenjinom. Jedan orjunaš grdi narod, da je marva, koja nije ne razumije. Čemu se masse prište gumenim kuglicama? Ova je država osnovana željeznim kuglicama, pak će takvima i biti čuvana, sve u tonu, kako jedan orjunaš može da govori. Na koncu predsjednik zahvaljuje „bratiji“ na njihovim dosadnim i mučnim govorima i nadodaje, da će se posebni odbor N. B. pobrinuti za procvat Preka. (Koji su to?)

Priznati se mora Iliji Zečeviću, da je dobar govornik, kad se nije dao smesti onolikim prigovorima sa sviju strana. Pašičevci i pribičevci su ovom skupštinom doživjeli potpunu blamažu. Pobrli su opće omalovaženje i smijeh. 8. veljače će za njih glasovati samo neki učitelji i „šverceri“. Prečani, poznati dobri Hrvati i katolici, će svi baciti svoje kuglice u četvrtu žaru Hrvatske Pučke Stranke.

Pučanin.

Stankovci, 25. siječnja.

Ni agitacije „sreskoga“ ne pomaže!

Danas nas je pohodio naš sreski poglavar. Nemojte misliti, da je došao, da vidi naše potrebe. Nipošto. Došao je, da agitira za PP. Već prije preko općine i seoskih lugara (između kojih se odlikovao famozni Šime Brčić) kao pozvati sve, koji žele obrtni list,